

ફેક્સ : (૦૭૯) ૨૬૩૦૨૬૫૪
ટેલિફોન : ૨૬૩૦૧૩૪૧-૨૬૩૦૦૩૪૨-૪૩
૨૬૩૦૦૧૨૬



Fax : (079) 26302654
Telephone : 26301341-26300342-43
26300126

ગુજરાત યુનિવર્સિટી કાર્યાલય,
પોસ્ટ બોક્સ નં ૪૦૧૦,
નવરંગપુરા, અમદાવાદ - ૩૮૦ ૦૦૯

ગુજરાત યુનિવર્સિટી
GUJARAT UNIVERSITY
www.gujaratuniversity.org.in

Office of the Gujarat University,
Post Box No 4010,
Navarangpura, Ahmedabad - 380 009

નં.એકેડેમિક/૬૩૧૭ /૨૦૨૨
પ્રતિ,

તા.૨૩ /૧૨/૨૦૨૨

ગુજરાત યુનિવર્સિટી સંલગ્ન તમામ કોલેજોના આચાર્યશ્રીઓ/ડીનશ્રીઓ તરફ.

વિષય:યુનિવર્સિટી સંલગ્ન તમામ કોલેજોમાં પર્યાવરણ સુરક્ષા તથા જાળવણીની બાબતોને મહત્વ
આપવા તેમજ સ્વચ્છતા અભિયાન હાથ ધરવા બાબત

સંદર્ભ: ગુજરાત રાજ્ય શિક્ષણ વિભાગ ક્રમાંક:પરચ/૧૫૨૨/૭૭૨/ખ તા.૨૨/૧૨/૨૦૨૨

શ્રીમાન,

ઉપરોક્ત વિષય અન્વયે આદેશ અનુસાર જણાવવાનું કે ગુજરાત યુનિવર્સિટી સંલગ્ન તમામ સરકારી,અનુદાનીત કોલેજો અને શૈક્ષણિક સંસ્થાઓના આચાર્યશ્રીઓને જણાવવાનું કે ગુજરાત રાજ્ય શિક્ષણ વિભાગના આ સાથે સામેલ પત્ર મુજબ યુનિવર્સિટી સંલગ્ન આપની શૈક્ષણિક સંસ્થામાં પર્યાવરણ સુરક્ષા તથા જાળવણીની બાબતોને મહત્વ આપવા તેમજ સ્વચ્છતા અભિયાન હાથ ધરવા અંગે સુચનાઓ આપવામાં આવેલ છે જે મુજબની કાર્યવાહિ કરવાની રહેશે જેની નોંધ લેવા નમ્ર વિનંતી છે.

આપનો વિશ્વાસુ


કુલસચિવ

બિડાણ:

(૧) શિક્ષણ વિભાગનો પત્રાંક:પરચ-૧૫૨૨-૭૭૨-ખ તા.૨૨/૧૨/૨૦૨૨

નકલ રવાના:

(૧) કો-ઓર્ડિનેટરશ્રી એન.એન.એસ. વિભાગ ગુજરાત યુનિવર્સિટી નવરંગપુરા અમદાવાદ-૦૯

(જાણ તથા જરૂરી કાર્યવાહિ અર્થે)

(૨) ગુજરાત યુનિવર્સિટીના તમામ વિભાગીય વડાશ્રીઓ તથા ડીરેક્ટરશ્રીઓ

(૩) ડીરેક્ટરશ્રી રોલવાલા કોમ્પ્યુટર સેન્ટર,ગુજરાત યુનિવર્સિટી અમદાવાદ-૦૯

(સંલગ્ન કોલેજોને ઇમેઇલ મોકલવા)

ઉચ્ચ અને ટેકનિકલ શિક્ષણ પ્રભાગ હસ્તકની સરકારી યુનિવર્સિટીઓ, સરકારી તથા અનુદાનિત કોલેજો અને શૈક્ષણિક સંસ્થાઓમાં પર્યાવરણ સુરક્ષા તથા જાળવણીની બાબતોને મહત્વ આપવા તેમજ સ્વચ્છતા અભિયાન હાથ ધરવા બાબત.

ગુજરાત સરકાર
શિક્ષણ વિભાગ
ક્રમાંક : પરચ/૧૫૨૨/૭૭૨/ખ
સચિવાલય, ગાંધીનગર.
તા. ૨૨/૧૨/૨૦૨૨

પરિપત્ર:

પર્યાવરણની સુરક્ષા અને જાળવણી તથા ભારત સરકારના “સ્વચ્છ ભારત મિશન”ના ભાગ રૂપે ઉચ્ચ અને ટેકનિકલ શિક્ષણ પ્રભાગ હસ્તકની સરકારી યુનિવર્સિટીઓ, સરકારી અને અનુદાનિત કોલેજો તથા શૈક્ષણિક સંસ્થાઓ વધુ સ્વચ્છ અને સુઘડ બને તેમજ વિદ્યાર્થીઓને આરોગ્યપ્રદ વાતાવરણ સતત મળી રહે તે માટે રાજ્ય સરકાર પ્રતિબદ્ધ છે. ઘન કચરો વ્યવસ્થાપન, પ્રવાહી કચરો વ્યવસ્થાપન, ઈ-વેસ્ટ વ્યવસ્થાપન, “સિંગલ-યુઝ પ્લાસ્ટીક”નો વપરાશ અટકાવવા વગેરે બાબતોને ધ્યાને લઈ રાજ્ય સરકાર દ્વારા સ્વચ્છતા, પર્યાવરણ જાળવણી, પુનઃ પ્રાપ્ય ઉર્જાનો વપરાશ, ઉર્જા બચત, જળ વ્યવસ્થાપન, વૃક્ષારોપણ વગેરે કામગીરીને સતત પ્રોત્સાહન આપવામાં આવે છે.

ઉપરોક્ત વિગતે, ઉચ્ચ અને ટેકનિકલ શિક્ષણ પ્રભાગ હસ્તકની સરકારી યુનિવર્સિટીઓ, સરકારી તથા અનુદાનિત કોલેજો અને શૈક્ષણિક સંસ્થાઓમાં પર્યાવરણની સુરક્ષા અને જાળવણીને મહત્વ આપવા તેમજ સ્વચ્છતા અભિયાનને ઝુંબેશ તરીકે હાથ ધરવા અને શૈક્ષણિક સંકુલો/પરિસરોમાં નિયમિતપણે સાફ-સફાઈ થતી રહે અને સ્વચ્છતાના ધોરણો જાળવાઈ રહે તે હેતુથી નીચે મુજબની સૂચનાઓ આથી પરિપત્રિત કરવામાં આવે છે.

૧. શૈક્ષણિક સંકુલ/પરિસર તેમજ શૈક્ષણિક સંસ્થાઓ/કચેરીઓની નિયમિત ધોરણે સાફ-સફાઈ અને સ્વચ્છતા જાળવી રાખવાની રહેશે. સંકુલમાં આવેલ બગીચા, મેદાન અને અન્ય સુવિધાઓ જેવી કે કેન્ટીન, હોસ્ટેલ, પુસ્તકાલય વગેરેની સાફ-સફાઈ નિયમિત થતી રહે તેની જાળવણી રાખવાની રહેશે.
૨. સ્થાનિક સ્વરાજ્યની સંસ્થાઓની જરૂર જણાયે મદદ લઈ તેમની સાથે સંકલન સાધી સ્વચ્છતાની કામગીરી સતત થતી રહે તેની તકેદારી રાખવાની રહેશે.

૩. શૈક્ષણિક સંકુલ/પરિસરમાં ચોક્કસ અંતરે કચરાપેટીઓ મૂકવાની રહેશે તેમજ સૂકા અને ભીના કચરા માટે અલગ અલગ કચરાપેટીઓ રાખી કચરાનો યોગ્ય રીતે નિકાલ થાય તેવી વ્યવસ્થા ગોઠવવાની રહેશે.
૪. શૈક્ષણિક સંકુલ/પરિસરમાં વિદ્યાર્થીઓ માટે પીવાના સ્વચ્છ પાણીની વ્યવસ્થા ઉપલબ્ધ હોય તે સુનિશ્ચિત કરવાનું રહેશે.
૫. શૈક્ષણિક સંકુલ/પરિસરમાં આવેલ શૌચાલયોની સફાઈ દરરોજ થતી રહે અને ગંદા પાણીના નિકાલ માટેની ગટર વ્યવસ્થા સતત કાર્યરત રહે તેની કાળજી લેવાની રહેશે.
૬. વીજબચતના ભાગ રૂપે વીજ ઉપકરણો જેવા કે પંખા, બલ્બ, ટ્યુબલાઈટ, સ્વીચ-બોર્ડ વગેરેની સાફ-સફાઈ થતી રહે તેમજ જરૂરિયાત પૂરતા વીજ ઉપકરણોનો વપરાશ થતો રહે વગેરે પગલાંઓ હાથ ધરવાના રહેશે.
૭. બિન-ઉપયોગી સાધન-સામગ્રી અને પસ્તીનો સમયે સમયે નિકાલ કરી સંકુલ/પરિસરને સુઘડ રાખવાનું રહેશે. શૈક્ષણિક સંકુલ/પરિસરમાં “સિંગલ-યુઝ પ્લાસ્ટિક” મુક્ત બને તેમજ પ્લાસ્ટિક વેસ્ટના નિકાલ માટેની વ્યવસ્થા કરવાની રહેશે.
૮. શૈક્ષણિક સંકુલ/પરિસરમાં ઘણા લાંબા સમયથી બિન-ઉપયોગી પડતર હોય તેવી સાધન-સામગ્રીઓ/પસ્તીઓનો યોગ્ય પ્રક્રિયા દ્વારા નિકાલ કરી સંકુલ/પરિસરને સ્વચ્છ અને સુઘડ રાખવાનું રહેશે. રેકોર્ડ વર્ગીકરણ અને નિકાલ અંગેની કામગીરી હાથ ધરવી.
૯. શૈક્ષણિક સંસ્થાના વિદ્યાર્થીઓ અને કર્મચારીઓમાં સંકુલની સ્વચ્છતા અંગે જાગૃતિ આવે અને પર્યાવરણ જાળવણીની ભાવના કેળવાય તેવી પ્રવૃત્તિઓ હાથ ધરવાની રહેશે.

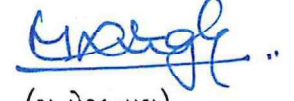
આ સ્વચ્છતા અભિયાનમાં યુનિવર્સિટી/કોલેજના વિદ્યાર્થીઓ સ્વૈચ્છિક રીતે જોડાય તે ઈચ્છનીય છે. આ સમગ્ર અભિયાનના સુચારૂ આયોજન અને અમલીકરણ માટે યુનિવર્સિટી ખાતે રજીસ્ટ્રાર અને એન.એસ.એસ.ના કો-ઓર્ડિનેટરે નોડલ અધિકારી તરીકે કામગીરી કરવાની રહેશે. કોલેજ કક્ષાએ કોલેજના આચાર્ય અને એન.એસ.એસ.ના પ્રોગ્રામ ઓફીસરે નોડલ અધિકારી તરીકે કામગીરી કરવાની રહેશે. જે કોલેજ/શૈક્ષણિક સંસ્થામાં એન.એસ.એસ.ના પ્રોગ્રામ ઓફીસર ન હોય ત્યાં આચાર્યશ્રીએ તેમની કક્ષાએથી નોડલ અધિકારીની નિમણૂક કરવાની રહેશે. સંસ્થાની સ્વચ્છતાની જવાબદારી નોડલ અધિકારીની રહેશે. જો સંસ્થામાં સ્વચ્છતાની જાળવણી યોગ્ય રીતે થયેલ નહિ હોય તો જવાબદાર નોડલ અધિકારી/સંસ્થાના વડાનો ખુલાસો મેળવી જરૂર જણાયે શિક્ષાત્મક કાર્યવાહી હાથ ધરવામાં આવશે.

યુનિવર્સિટી, કોલેજ અને શૈક્ષણિક સંસ્થાઓએ આ અભિયાન અંતર્ગત નિયત કરવામાં આવેલ પત્રકોમાં માહિતી આપી થયેલ સાફ-સફાઈ અને પર્યાવરણ જાળવણીના ફોટોગ્રાફ્સ અને માંગેલ વિગતો COGENT પોર્ટલ પર અપલોડ કરવાના રહેશે. જેની ઉચ્ચ શિક્ષણ કમિશનરશ્રીની કચેરીએ મહિનાની પહેલી તારીખ અને સોળમી તારીખે સમીક્ષા કરવાની રહેશે.

વધુમાં, આ સ્વચ્છતા અભિયાન અંતર્ગત રાજ્ય સરકારના અધિકારીશ્રીઓ દ્વારા પણ જે તે યુનિવર્સિટી/કોલેજની આકસ્મિક મુલાકાત લેવામાં આવશે.

શૈક્ષણિક સંકુલો/પરિસરોની સ્વચ્છતા તેમજ પર્યાવરણની સુરક્ષા અને જાળવણીની વ્યવસ્થા સતત કાર્યરત રહે તે માટે યુનિવર્સિટી, કોલેજ અને શૈક્ષણિક સંસ્થાના વિદ્યાર્થીઓ અને કર્મચારીઓ સંકલ્પ બદ્ધ થાય તે ઈચ્છનીય છે.

ગુજરાતના રાજ્યપાલશ્રીના હુકમથી અને તેમના નામે,



(મનોજ વાઘ)

નાયબ સચિવ

શિક્ષણ વિભાગ

પ્રતિ,

- કમિશનરશ્રી, ઉચ્ચ શિક્ષણ,
બ્લોક-૧૨/૨, ડૉ. જીવરાજ મહેતા ભવન,
ગાંધીનગર
- નિયામકશ્રી, ટેકનિકલ શિક્ષણ,
બ્લોક-૨/૬, કર્મયોગી ભવન, ગાંધીનગર
- સિલેક્ટ ફાઈલ

આપની કચેરી હસ્તકની સરકારી યુનિવર્સિટીઓ, સરકારી તથા અનુદાનિત કોલેજો અને શૈક્ષણિક સંસ્થાઓ પરિપત્ર મોકલી આપવાની વિનંતીસહ.

પત્રક - ૧

યુનિવર્સિટી / કોલેજમાં દર પખવાડિયે સ્વચ્છતા કાર્યક્રમ પૂરો થયા બાદ નોડલ ઓફિસર અને આચાર્યશ્રી/રજીસ્ટ્રારશ્રીએ આપવાની થતી વિગતોનું પત્રક

૧. યુનિવર્સિટીનું નામ : _____

૨. કોલેજનું નામ : _____

૩. એન.એસ.એસ. પ્રોગ્રામ ઓફિસર / નોડલ ઓફિસરનું નામ : _____

મોબાઈલ નંબર _____ ઇ - મેઇલ _____

૪. પ્રવૃત્તિનું નામ : _____

૫. પ્રવૃત્તિની વિગત (૫૦ શબ્દોમાં) : _____

૬. ભાગ લીધેલ વિદ્યાર્થીઓની સંખ્યા : ભાઈઓ _____ બહેનો _____ કુલ _____

૭. ભાગ લીધેલ અધ્યાપકોની સંખ્યા : ભાઈઓ _____ બહેનો _____ કુલ _____

૮. ભાગ લીધેલ મહાનુભાવોની સંખ્યા : ભાઈઓ _____ બહેનો _____ કુલ _____

૯. પ્રવૃત્તિના ફોટોગ્રાફ્સ: (સફાઈ કર્યા પહેલાના અને બાદના)

--	--

- સ્વચ્છતા પ્રવૃત્તિ પૂરી થયા બાદ નોડલ ઓફિસરે નીચેની બાબતો ચેક કરી પોતાની અને આચાર્યની સહી કરવી:

ક્રમ	વિગત	હા	ના
૧	સમગ્ર સંસ્થા પરિસરમાં સફાઈ કરી કચરાના ઢગલા ભરી લેવામાં આવ્યા છે ? ધન કચરાનું વજન :-		
૨	સમગ્ર પરિસરમાંથી પ્લાસ્ટિક કચરો વીણી લેવામાં આવ્યો છે ? પ્લાસ્ટિક કચરાનું વજન _____		
૩	સમગ્ર પરિસરમાં પાણી ભરાવાથી થતી ગંદકી દૂર કરવામાં આવેલ છે?		
૪	સંસ્થાના દરેક ટોઇલેટ/ બાથરૂમની સફાઈ નિયમિત કરવામાં આવે છે?		
૫	દરેક વોશબેસીન પર હેન્ડવોશ કે સાબુની વ્યવસ્થા કરવામાં આવેલ છે?		
૬	સંસ્થાના દરેક વર્ગખંડ, લોબી, દાદરા, સ્ટાફરૂમ, પ્રયોગશાળા, આચાર્ય ખંડ અને અન્ય રૂમોમાં સફાઈ કરવામાં આવેલ છે?		
૭	સંસ્થાના મકાનની છત, અગાસી, બારી-બારણાના છજા ઉપર સફાઈ કરવામાં આવેલ છે?		
૮	સંસ્થાના મકાનમાં આવેલ પાણીની તળિયા ટાંકી કે છત પરના ટાંકા સાફ કરવામાં આવેલ છે?		
૯	સંસ્થામાં ગટરના પાણીના નિકાલ માટે યોગ્ય વ્યવસ્થા કરવામાં આવેલ છે?		
૧૦	સંસ્થા પરિસરમાં મચ્છર અને અન્ય કીટકોના નાશ માટે સમયાંતરે જંતુનાશક દવાઓ છાંટવામાં આવે છે?		
૧૧	સંસ્થામાં સફાઈ માટે સાવરણા, સાવરણી, એસિડ, ફિનાઇલ, બકેટ, ટબલર તેમજ દરેક વર્ગખંડ, લોબી, કેન્ટીન, મેસ, હોસ્ટેલ પરિસરમાં કચરાપેટીની વ્યવસ્થા કરવામાં આવેલ છે?		
૧૨	સંસ્થા પરિસરના કચરાનું વર્ગીકરણ તથા કચરાના નિકાલ બાબતે રેકર્ડ નિભાવવામાં આવે છે?		
૧૩	સંસ્થામાં મુકવામાં આવેલ પાણીના દરેક નળ લિકેજ નથી તે ચેક કરવામાં આવેલ છે?		
૧૪	સંસ્થાના મકાનને નિયમિત રંગરોગાન કરવામાં આવે છે?		
૧૫	સંસ્થાના પરિસરમાં બિનજરૂરી ઘાસ, નીંદણ અને ઝાડી-ઝાંખરાનો નિકાલ કરવામાં આવેલ છે?		
૧૬	પ્રયોગશાળાના કચરા અને રસાયણયુક્ત પાણીનો યોગ્ય નિકાલ કરવામાં આવે છે?		
૧૭	સંસ્થાના ટોઇલેટ-બાથરૂમની નિયમિત સફાઈ બાબતે સમયપત્રક અને ચેકલિસ્ટ તૈયાર કરેલ છે?		

નોડલ ઓફિસરની સહી

રજિસ્ટ્રાર/આચાર્યની સહી-સિક્કો

તારીખ:

પત્રક - ૨

યુનિવર્સિટી / કોલેજમાં દર પખવાડિયે પર્યાવરણ જાળવણી કાર્યક્રમ પૂરો થયા બાદ નોડલ ઓફિસર અને આચાર્યશ્રી/રજીસ્ટ્રારશ્રીએ આપવાની થતી વિગતોનું પત્રક

૧. યુનિવર્સિટીનું નામ : _____

૨. કોલેજનું નામ : _____

૩. એન.એસ.એસ. પ્રોગ્રામ ઓફિસર / નોડલ ઓફિસરનું નામ : _____

મોબાઈલ નંબર _____ ઇ - મેઇલ _____

૪. પ્રવૃત્તિનું નામ : _____

૫. પ્રવૃત્તિની વિગત (૫૦ શબ્દોમાં) : _____

૬. ભાગ લીધેલ વિદ્યાર્થીઓની સંખ્યા : ભાઈઓ _____ બહેનો _____ કુલ _____

૭. ભાગ લીધેલ અધ્યાપકોની સંખ્યા : ભાઈઓ _____ બહેનો _____ કુલ _____

૮. ભાગ લીધેલ મહાનુભાવોની સંખ્યા : ભાઈઓ _____ બહેનો _____ કુલ _____

૯. પ્રવૃત્તિના ફોટોગ્રાફ્સ :

--	--

- પર્યાવરણ જાળવણી અને સુરક્ષાની પ્રવૃત્તિ પૂરી થયા બાદ નોડલ ઓફિસરે નીચેની બાબતો ચેક કરી પોતાની અને આચાર્યની સહી કરવી:

ક્રમ	વિગત	હા	ના
૧	સંસ્થા પરિસરમાં બાગ-બગીચા તથા વૃક્ષારોપણ કરવામાં આવેલ છે ? વૃક્ષારોપણ કરેલ વૃક્ષોની સંખ્યા : _____		
૨	વીજળી બીલમાં બચત બાબતે સંસ્થા દ્વારા પગલાં લેવામાં આવેલ છે? ગત માસનું વીજળી બીલ (યુનિટ સંખ્યા):- આ માસનું વીજળી બીલ (યુનિટ સંખ્યા):- વીજબીલમાં વધારો થયેલ હોય તો તેના કારણો:-		
૩	સંસ્થામાં વીજળી માટે સોલાર રૂફ ટોપ પ્લાન્ટ ઉપલબ્ધ છે ? જો હા, તો તે કાર્યરત છે કે કેમ?		
૪	સંસ્થામાં વરસાદી પાણીના સંગ્રહ (રેઇન વોટર હાર્વેસ્ટીંગ)ની વ્યવસ્થા છે?		
૫	સંસ્થા પરિસરમાં બાગ-બગીચા અને વૃક્ષોની નિયમિત માવજત અને જાળવણી કરવામાં આવે છે?		
૬	સંસ્થા પરિસરમાં ઔષધિય વૃક્ષોનું વાવેતર તથા તેની ઓળખ વિદ્યાર્થીઓને કરવામાં આવે છે?		
૭	સંસ્થા પરિસરમાં રહેલાં વૃક્ષોની ઓળખ તથા તેના વિવિધ ભાગોના ઉપયોગ બાબતના બોર્ડ દરેક વૃક્ષ પાસે લગાવવામાં આવેલ છે?		
૮	સંસ્થા પરિસરમાં રહેલાં વૃક્ષોના પાંદડાં ખરવાથી થયેલ કચરામાંથી સેન્દ્રીય ખાતર બનાવવામાં આવે છે?		
૯	સંસ્થા પરિસરમાંથી વીણવામાં આવતા પ્લાસ્ટિક કચરાને રિસાયકલ કરવા માટે આપવામાં આવે છે ?		
૧૦	સંસ્થા પરિસરમાં આવેલ વૃક્ષો માટે રેકર્ડ રજિસ્ટર નિભાવવામાં આવે છે?		
૧૧	પર્યાવરણ જાળવણી માટે વિદ્યાર્થીઓને માર્ગદર્શન માટે સેમિનાર અને કાર્યક્રમોનું આયોજન કરવામાં આવે છે?		
૧૨	રખડતા ઢોરથી વૃક્ષના રક્ષણ માટે વૃક્ષોને ટ્રી-ગાર્ડ બનાવવામાં આવેલ છે?		
૧૩	સંસ્થા પરિસરમાં વિદ્યાર્થીઓને પ્લાસ્ટિકના રિસાયકલ, રિયુઝ અને રિડ્યુસ બાબતે જાગૃત કરવામાં આવેલ છે?		
૧૪	સંસ્થા પરિસરમાં વાયુ પ્રદૂષણ, ઇ-વેસ્ટ પ્રદૂષણ, ભુમિ પ્રદૂષણ, જળ પ્રદૂષણ અટકાવવા બાબતે જરૂરી બોર્ડ લગાવવામાં આવેલ છે?		
૧૫	સંસ્થાના બગીચા, મેદાન તથા અન્ય જગ્યાઓ પર પર્યાવરણ જાળવણી બાબતે સૂચનાઓના બોર્ડ લગાવેલ છે?		
૧૬	પ્રાકૃતિક ખેતી બાબતે સંસ્થામાં કાર્યક્રમોનું આયોજન અને પ્રયોગો કરવામાં આવે છે?		

નોડલ ઓફિસરની સહી
તારીખ:

રજિસ્ટ્રાર/આચાર્યની સહી-સિક્કો